

LYSTFISKER

SØNDERJYSK SPORTSFISKERFORENING

Stensbækvej 16, Arnum, 6510 Gram
Tlf. nr. 74826490

www.ottochrestensen.dk

GAMMELBRO CAMPING

Ferie i Sønderjylland

BOOK NU
WWW.GAMMELBRO.DK

+45 74 58 41 70

LYSTFISKER

SØNDERJYSK SPORTSFISKERFORENING

Nr. 79 · 20. årgang August 2025

Udgives 4 gange årligt:
Medio februar, maj, august og november.

Redaktion

Lars Ø. Jensen 30 96 96 47
Mail: loejart@gmail.com

Foreningens bestyrelse

Preben Nielsen	30 85 11 01
Kaj Olesen	74 52 81 53 29 70 81 53
Niels N. Petersen	24 61 19 29
Toke Mikalski	27 95 88 17
Michael Røge	60 48 96 62
Lars Røge	25 36 71 51
Rasmus Schou	30 96 30 65
Erik Tveskov	30 28 16 73
Aage Hertzum	29 92 16 88
Michael Jensen	53 58 91 18

Forside

Hornfisk på foreningens Barsøtur.

Foto

Lene Lorenzen

FORMANDEN HAR ORDET

Det er i skrivende stund søndag aften og den sidste dag i sommerferien. I morgen, når vækkeuret ringer er det igen hverdag. Sommerfæstenerne bliver lige så stille kortere og kortere. Det er nu aftenfiskeriet begynder at blive spændende, så måske lykkes det at fange en af de optrækkende havørreder eller en anden fisk. En sommeraften ved åen eller søen, hvor man kan følge solnedgangen i fred og ro, er der nu noget helt særligt ved. Find fiskestangen frem, tag på fisketur og nyd ovenstående.

Den 11. juni 2025 modtog vi en lidt træls besked: En revideret tilladelse til fiskeri og hjemtagning af laks i Ribe Å vandsystem 2025. Begrundelsen er, at det er vigtigt at beskytte de store laks med henblik på at sikre et tilstrækkeligt gydepotentiale i Ribe Å vandsystemet: På baggrund af et stort fald i fangsterne for store laks og mellem-laks sammenlignet med tidligere år samt et yderligere fald fra 2024 til 2025 vurderer DTU Aqua, at der er biologisk grundlag for at suspendere tilladelsen til hjemtagelse af laks større end 73 cm. Tiltaget skal gælde for Storå, Varde Å, Sneum Å, Kongeå, Ribe Å, Brede Å og Vidå. NB. Bemærk, at Skjern Å i forvejen ikke er blevet tildelt en laksekvote i 2025.

På baggrund af ovenstående er det nødvendigt, at betragte de danske laksebestande som et samlet hele. Der kan være nuancer imellem vandløbene, men trenden er så markant og tydelig, at selv de vandløb, der står i den mindst kritiske situation, også har behov for yderligere beskyttelse, jævnfør forsigtighedsprincippet og den adaptive danske lakseforvaltning. Det skal præciseres, at det er laks over 73 cm for hvilke, der er stop for al hjemtagelse. Laks på 73 cm og mindre er ikke på nuværende tidspunkt berørt af stop for hjemtagelse, så længe kvoten er åben! Det bliver spændende at se opgørelsen af fangede laks, når fiskesæsonen er forbi.

Vedrørende projektet »Sandart i Haderslev Dam«, så arbejder vi stadig med formålet for projektet, der er at ophjælpe en hjemmehørende fiskeart og dermed fremme biodiversiteten i Dammen og bedre balance mellem byttefisk (fredfisk) og rovfisk i søen samt for opnåelse af miljømålene for søen og ophjælpe et fiskeri, som i dag er nærmest ikke-eksisterende (målrettet sandartfiskeri i dammen).

Vi har nu fået tilladelse til at flytte sandart fra en sø på Sjælland til Haderslev Dam. Efter ferien starter arbejdet med at få organiseret flytningen, indfangning af sandarterne med mere: En spændende opgave som skal løses.

Følg med på vores hjemmeside og Facebook. Vi arrangerer forskellige fisketure og events i løbet af sommeren og efteråret.

Knæk og Bræk
Preben Nielsen,
Formand

Gengivelse tilladt med kildeangivelse

SPAR

HOPTRUP

Hoptrup Hovedgade 53
6100 Haderslev
Tlf. 74 57 52 04

SPORTSPRÆMIER · BRANDVÆSEN GAVER · GAVEARTIKLER · GRAVERING

WARNCKE SPORTSPRÆMIER

v/Gunnar Toft

Aarø Sundvej 60 · 6100 Haderslev · Tlf 74 52 27 14 · Fax 74 53 27 18

info@warnckesport.dk · www.warnckesport.dk

STYDINGVVS ApS

Kvalitet og tryghed!
Tingvej 30N, 6500 Vojens

Tlf: 74 50 73 07

www.stydingvvs.dk

 VVScomfort

... dit lokale **bad- og energicenter**

Åbningstider i Bad og Energiudstillingen:

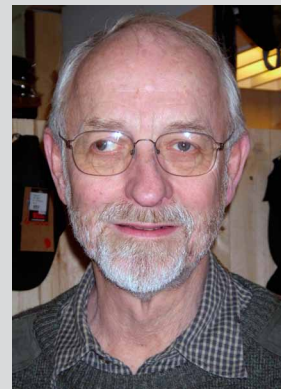
mandag - torsdag.... 13.00 til 16.00

fredag..... 8.00 til 12.00

Eller efter aftale.

 GROSBØL

Rådhuscentret 2 · 6500 Vojens
Tlf.: 74 54 24 84 · E-mail: 609@edc.dk

*Mindeord om
Anton Hundevadt*

En stor personlighed er gået bort.

Tirsdag den 17. juni kom beskeden om, at Anton Hundevadt var gået bort. Anton var ud af en manufakturhandler-familie, faderen og onklen havde en stor forretning i Haderslev. Den bygning der i dag huser bibliotek, forretninger, cafe og lejligheder på hjørnet af Bispegade og Bispebroen, blev opført af familien Hundevadt.

Anton blev udlært i branchen, men det var noget andet, som han gerne ville beskæftige sig med. På daværende tidspunkt var der en butik i Haderslev, som hed Sportsmagasinet. Indehaveren, Knud Buttenschøn, gik bort i oktober 1973. Anton fik mulighed for at føre butikken videre for enken, indtil han i april 1974 købte den. De første mange år vedblev butikken med at hedde Sportsmagasinet, men på et tidspunkt blev det store udvalg snævret ind, og den blev omdøbt til Antons Jagt og Fiskeri. Han drev butikken, indtil 2001 hvor Go-Fishing overtog, og Anton gik på efterløn.

Op gennem 80'erne var Anton formand for Haderslev og Omegns Sportsfiskerforening. Dette tillidshverv fik han efter C.A.Ø. Voldens bortgang.

Anton var lystfisker, men det var jagten som vandt størst indpas i hans tilværelse. I mange år var elgjakten i Sverige et vigtigt punkt i hans kalender.

Han var et kendt ansigt i hele Sønderjylland, ikke mindst for hans filmaftener, som i den store sal på Harmonien samlede flere hundrede mennesker, når Børge Munk Jensen og Jens Ploug Hansen viste film og billeder fra det store udland, og forskellige importører af fiskegrej kom og viste det sidste nye.

Anton var et stort menneske med et vindende væsen. Altid med en kvik bemærkning, eller en vittig sønderjysk talemåde.

Æret være Antons minde.

Barsøtur nr. 102

Af Lene Lorenzen

Solæg, sild
og store
fortællinger
om små
fisk

Der findes fisketure, og så findes der Barsøture. Hvert år – uden undtagelse og med garanti for både fantastiske fortællinger og fantasifisk – samles en skare af Sønderjyske lystfiskere med én fælles mission: At fange noget, der er bare en smule større end 40 cm.

Hvor vigtigt er et bæger egentlig?

Det kan nok undre nogen, at et bæger kan have så stor bevågenhed. I den turen gik til det lille paradis i Lillebælt, var stemningen høj og planlægningen præcis. Turlederens vigtigste opgave? At finde bægeret – det bæger – som i år havde fået dobbelt dato.

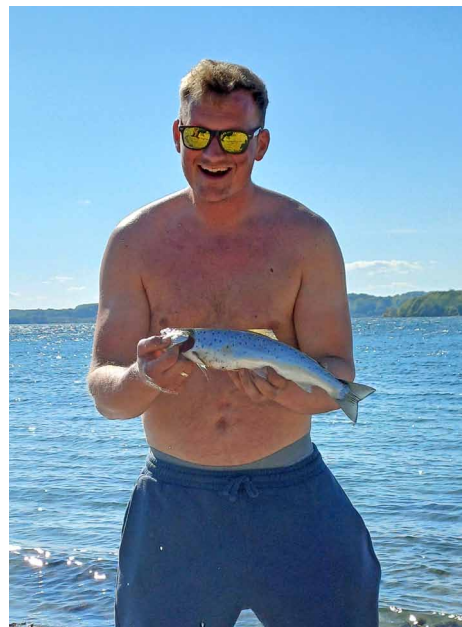
Sidst blev det nemlig ikke uddelt, da samtlige fisk blev genudsat og samtaleemnet ved pejsen gik i ring: »Min fisk var større!« – »Jamen, din historie blev også bedre, jo senere det blev!« For at undgå en diplomatisk krise, måtte bægeret vente til bedre tider. Specielt, da

der faktisk ikke stod noget af det på fangstjournalen.

Gunnar hos Warncke er en god mand og han arbejdede under pres, da det først lykkedes mig, et par dage før turen, at komme i tanke om, hvor bægeret var blevet stillet hen, for ikke at blive væk.

Fangst og forplejning

Weekendens menu bød på alt fra rundstykker, medister, kylling i paprikasauce, sneakerskage, ostelagkage og solæg. Med så meget energiindtag skulle man tro, at fiskene ville strømme til – men ak.

De eneste, der konsekvent viste sig, var hornfiskene. Havørrederne opførte sig, som om de havde fået weekendpas fra Barsø og var smuttet til Fyn.

Jesper Thomsen blev dog weeken-

dens »helt« – da han med lidt held og et stykke sild fra turlederen fik en havørred, der lige sneg sig over målet. Om det var held eller talent vides ikke, men han gik hjem med bægeret – og æren.

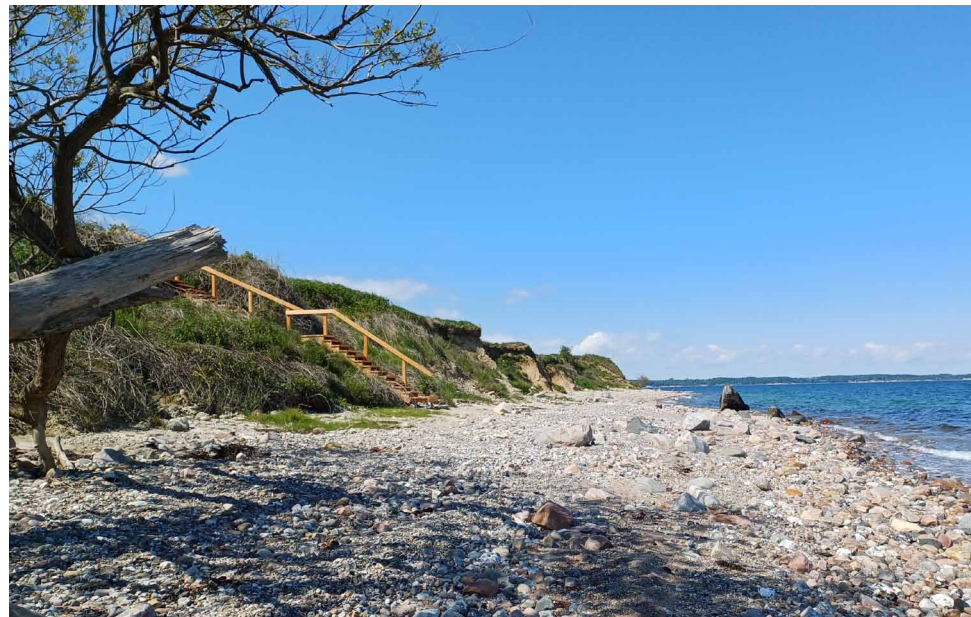
Fiskeri og badning

Fiskeriet bød også på andet end fisk. Tre deltagere testede vandets temperatur mere direkte end planlagt, da de tog ufrivillige dyp.

Turlederens begejstring for en ny trappe på østkysten skal også nævnes, da det for første gang var muligt at komme ned til vandet, uden at skulle skrive testamente først.

Resultatet? Ja, det afhænger af hvem du spørger

Når man koger fangsterne ned – og det gjorde vi, i bogstavelig forstand – endte vi med 10 havørreder (alle lige omkring de magiske 40 cm), omkring 40 hornfisk – uden god størrelse, men alle med attitude, seks flade og to ulke. Der blev

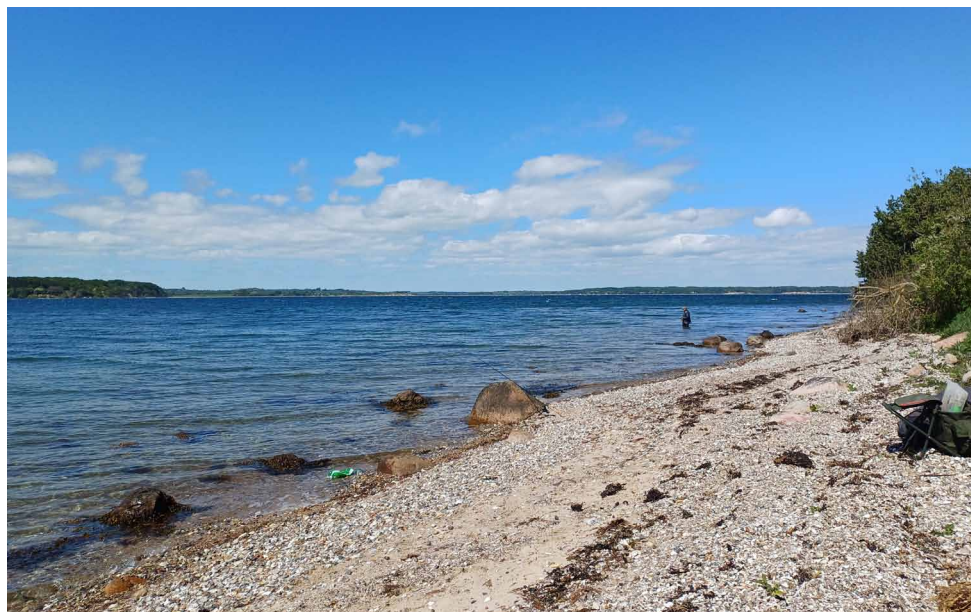
også mumlet noget om en torsk, men ingen ville stå ved det.

Et postkort fra virkeligheden

Vejret var fantastisk, fiskeriet – mindre fantastisk, og selskabet var som altid i top. Ingen kunne spise op, og for første gang nogensinde skulle turlederen, efter hjemkomst, ikke aflure hvem de glemte sager tilhørte. Til gengæld glemte Ole at bestille plads til bilen på færgen og blev muligvis efterladt på øen. Der verserer stadig rygter om, at han bor i læskuret ved molen.

Vi ses igen – og måske fanger vi noget

Næste tur er allerede i kalenderen og det er den 7.-9. november 2025. Samme ø, samme hornfisk og samme håb om, at vi denne gang fanger en havørred, som alle kan blive enige om, faktisk er stor nok. Indtil da – knæk og bræk, og husk – det er ikke størrelsen på fisken, men længden på historien, der tæller!

Norsk forsker: Vildlaksens gener bør fryses for fremtiden

Lille dansk lakseunge fra Ribe Å Vandsystem. Foto Lars Østergaard Jensen.

I en artikel bragt på hjemmesiden for NINA (Norsk institutt for naturforskning) anbefaler forskeren Ingerid Julie Hagen, at man bør fryse hanlaksenes mælk ned til opbevaring i genbanker for at kunne bevare vildlaksens gener i fremtiden.

Så sent som i 2015 blev laksen (*Salmo salar*) nemlig vurderet til at være livskraftig på Artsdatabankens rødliste for arter, men få år senere i 2021 blev den erklæret som truet.

Blandt de største trusler for stammerne af vildlaks er lakselus og undslupne opdrætsslaks, men også klimaforandringer trænger sig på.

Ifølge forskeren er det vigtigste for at bevare laksebestandene, at fjerne de menneskeskabte trusler. Og herudover kan genbanker på spille en vigtig rolle.

Ingerid Julie Hagen har stået i spidsen for en ekspertgruppe, der har overvejet og vurderet forskellige strategier for norske genbanker for laksefisk.

Læs meget mere om emnet i artiklen via dette link:
<https://www.nina.no/Om-NINA/Aktuelt/Nyheter/article/villaksens-gener-bor-fryses-for-framtida>

Screenfoto/NRK

Hvad dræber sælerne ved Svalbard?

Af Lars Østergaard Jensen

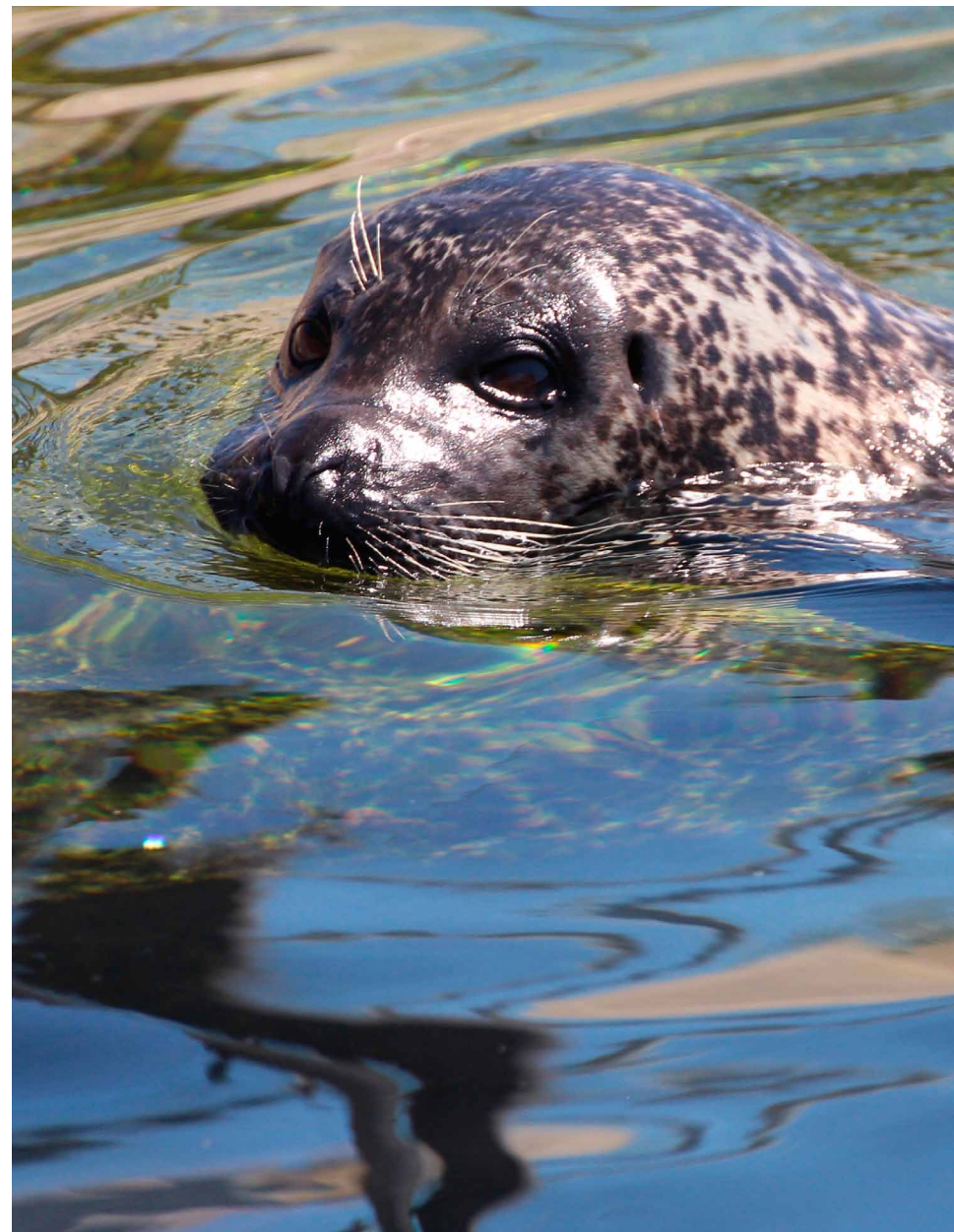
Forskere har længe undret sig over, hvorfor bestanden af spættet sæl omkring den norske øgruppe Svalbard oppe mellem Nordnorge og Nordpolen ikke er så stor, som den burde være og ikke mindst, hvorfor sælerne ikke lever så længe, som de burde. Et eller andet dræber sælerne. Om denne gåde og dens løsning har NRK norsk TV lavet en spændende udsendelse

På Svalbard lever mange isbjørne. De udgør toppen af fødekæden og tager deres del af sælbestanden, men forskerne havde en mistanke om, at der nede i dybet lurte et andet stort rovdyr, nemlig grønlandshajen. En art, som egentligt indtil har været betragtet som et sløvt væsen, der ernærer sig som ådselæder.

Forskere fra Polat Instituttet satte sig for et par år siden for at løse gåden og begyndte at sænke blodigt lokkemad

ned i det dybe og kolde havvand ud for Prins Karls Ø, der huser verdens nordligste bestand af spættet sæl. Man havde nemlig opdaget, at dyrenes gennemsnitsalder her var usædvanlig lav. Mens sælerne andre steder kan blive op til 30 år, var den ældste undersøgte sæl her kun 22 år og den næstældste blot 17 år. Det var lidt af et mysterium, da sælerne på øen er fredet og ikke mindst, fordi der netop her kun lever få isbjørne i dette område. Forskerne kastede mistanken på grønlandshajen eller hårkjerringens, som den hedder på norsk, der er en af verdens største hajer. Den kan blive op til 7 meter lang og – hvilket man for få år siden fandt ud af – op til 500 år gammel!

Med hjælp af en erfaren erhvervsfisker fik man trukket flere hajer op til overfladen, hvor de blev mærket og udstyret med en elektronisk satellit sender,

Spættet sæl. Foto: Lars Østergaard Jensen.

der kan følge hajens bevægelser, vandets temperatur og andet. Efter et døgn frigjordes senderen og flød op til overfladen.

Sæler kan dykke ned til et par hundrede meters dybde og er en elegant og meget hurtige svømmer, der kan svømme op til 2 meter i sekundet. Sælerne

er derfor nemt i stand til at svømme fra grønlandshajen, der i gennemsnit svømmer 0,3 meter per sekund og 0,6 meter, når det går mest rask. Så hvordan kan disse sløve hajer være en trussel for sælerne. Man skal jo også huske, at langt de fleste hajer er blinde på grund af en parasit i øjnene.

Grønlandshajen farligere end antaget

Forskerne satte derfor 80 agnede kroge

Screenfoto/NRK.

og indfangede hurtigt ikke færre end 50 hajer. De var med andre ord nærmest overalt ved Svalbard og ikke blot nede i dybet, men også langt op i vandsøjlen. I TV-udsendelsen aflives en 650 tung haj for at man kan tage prøver at lever, musklerne, blodet, huden og ikke mindst for at undersøge maveindholdet. Og ganske rigtig fandt man flere rester fra sæler som et skulderblad og sæl hår i bemeldte eksemplarer. I andre hajer fandt man luffer og til og med voksne hunsæler med fostre. Langt den mest plausible forklaring på, hvordan disse sløve og langsomme hajer kan dræbe de meget hurtigere sæler var, at hajerne sniger sig ind på sovende sæler i vandet og dræber dem.

Se den spændende udsendelse på norsk TV via dette link:
<https://tv.nrk.no/serie/ut-i-naturen/2011/PRTR65008009/avspiller>

Nye viden om grønlandshajen

Af Lars Østergaard Jensen

Ritzau kunne for nyligt fortælle om en ny international undersøgelse udført med forskere fra Grønlands Naturinstitut og Statens Naturhistoriske Museum i spidsen, der tyder på at Skagerrak er opvækstområde for unge grønlandshajer – og at de nok ikke fødes hverken i Grønland eller andre steder i Arktis.

Denne store haj forbindes ellers mest med Arktis, men ifølge studiet er havområdet Skagerrak mellem Nordjylland, Sydnorge og det vestlige Sverige det område med den største andel af unge hajer mellem 90 og 200 centimeter.

Man har kikket på fangstdata fra over 1,600 grønlandshajer på tværs af Nordatlanten for at løse mysteriet om, hvor hajer føder sine unger, da der aldrig er registreret gravide hunner eller nyfødte unger omkring Canada, Grønland, Island, Norge og Rusland.

BARSTUR II

Tur nr. 103 | 7.-9. november 2025

Kom og vær med i kampen om det meget eftertragtede bæger, præmier, æren, håneretten med mere.

Vi bor i den tidligere spejderhytte omkring 50 meter fra færgelæjet. I løbet af weekenden får alle deltagere to mindre opgaver for eksempel madlavning, opvask eller lave kaffe. Derudover er der frit slag for, hvad man ønsker at bruge tiden til.

Øen er cirka 6 kilometer i omkreds, så der er masser af fiskepladser inden for kort rækkevidde. Hytten har to store og to mindre sovesale, et stort industrikøkken og toiletbygning.

Turens pris er 500,00 kr. inkl. færebillet, overnatning samt lækker mad fra fredag til søndag middag.

Hvis der er ledige pladser, vil det være muligt at medtage én gæst. Prisen for gæster er 600,00 kr.

Tilmelding og betaling

MobilePay på tlf. 29 42 78 77 (husk navn!)
Netbank betaling, senest fredag den 31. oktober

Er du i tvivl om noget, så er du velkommen til at kontakte turlederen, Lene på tlf. 29 42 78 77.

Isfiskeri efter grønlandshaj

Af Lars Østergaard Jensen

Den kendte sportsfisker, Allan Riboe, indehaver af Hvidovre Sport, har i mange år dyppet snøren efter så forskellige fisk som laks i den norske elv Namsen, havål og blåhaj på Atlanterhavet ud for Irland eller eksotiske fiskearter langt inde i Amazonas fugtdampende jungle. For nogle år siden rejste han op i kulden til Grønland i håb om at fange en grønlandshaj – ved isfiskeri.

Hjemmefra havde han støbt ekstra tunge blylodder på 1 kilo, men alligevel tog det hele 6 minutter før dem at nå bunden nede i 600 meter dybde under Allans fødder! Og efter hugget tog det Allan en "halv borgerkrig" at trække sin første

grønlandshaj på 96 kilo op langt nede fra det iskolde dyb.

I løbet af denne flotte vinterdag i det storslåede landskab lykkedes det endda at trække en endnu større haj op 146 kilo op gennem hullet i isen.

Foto udlånt af Allan Riboe. Foto: Peter Steensen.

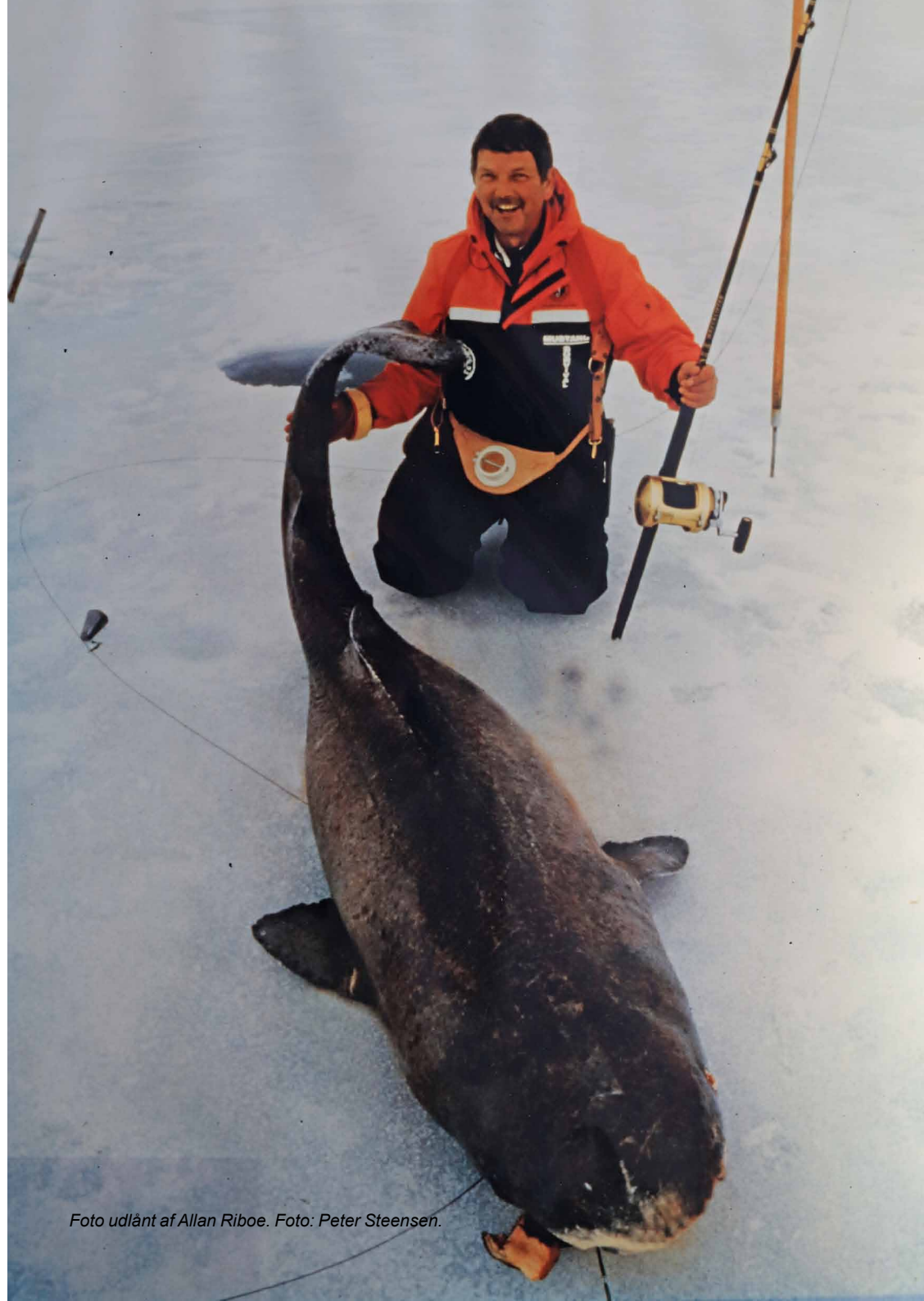

Foto udlånt af Allan Riboe. Foto: Peter Steensen.

Grejsamleren Aksel

Tekst og fotos af Lars Østergaard Jensen

Grejsamleren Aksel.

Lystfiskeri rummer mange facetter og behøver ikke blot at dreje sig om at trække sagesløse fisk ud af deres naturlige element, vandet. Mange fluefiskere begynder at binde deres egne fluer og nogle udvikler denne under-hobby til virtuositet eller bliver eksperter udi insekterne langs og i vandløbene. Nogle lystfiskere bygger deres egne fiskestænger eller kaster sig over blinkstøbning og andre emner med relation til lystfiskeri. Andre opbygger med årene et mindre bibliotek med lystfiskerlitteratur. Med tiderne samler vi alle sammen en masse grej. Men for nogle udvikler det sig til en decideret samlermani ofte centreret om bestemte grejmærker. En af disse seriøse samlere er Aksel Sædolin Jakobsen i Himmerland, som i løbet af blot tyve år har opbygget en imponerende samling af stænger, hjul, agn og andet udstyr fra det legendariske svenske firma ABU.

En weekend sidste forår besøgte jeg for første gang Aksel både for at fiske sammen med ham i Trend Å og Lerkenfeld Å men ikke mindst for at beskue hans samling. Og dette første besøg blev ikke det sidste.

Allerede som bette knejt slugte han

hvert forår det nye Nap og Nytt, grejkataloget, der for mange var en vigtig forårsbebuder.

Aksel fortæller, at han dog først begyndte decideret at samle på ABU grej, da han omkring tyveårsalderen af sin mor fik foræret en ABU Conolon en-

hånds spinnestang og fik dertil anskaffet sig et Gold Max fastspolehjul. »Da jeg så begyndte at læse mere om ABU og opdagede, hvor utrolig mange forskellige hjul, stænger og kunstagn, som det sydsvenske firma i den lille by Svängsta gennem årene har fremstillet langs bredden af Mörrumsån, voksede min nysgerrighed og trang til at samle.«

I dag omfatter samlingen flere hundrede hjul og stænger. På mit spørgsmål om, hvilket er det mest sjældne eller eksklusive hjul i samlingen, lød svaret, at det er et Ambassadeur SG med initialerne NF – som har tilhørt den svenske forfatter Nils Färnström. Men han er også mere end stolt over et jubilæumssæt fra 2021 med tre Ambassadeur 5000 hjul i farverne rød, grøn og sort.

Da ejeren af ABU og idemanden til Ambassadeur hjulene i 1951 præsenterede hjulet på en lystfiskermesse i Sverige, afholdt han en afstemning blandt de besøgende om, hvilken farve på hjulet, de syntes bedst om, sort eller rød – så foretrak de fleste sort. Men Göte Borgström valgte alligevel den røde farve ud fra den betragtning, at når en anden lystfisker på modsatte bred på lang afstand tydelig kunne se, hvor langt man kunne kaste uden overløb – så kunne han straks genkende det nye superhjul på dens påfaldende røde farve! Göte Borgström var nemlig ikke blot teknisk begavet og nytænkende, men havde i høj grad også talent for marketing og reklame.

Udover den omfattende samling af fiskehjul og stænger, har Aksel stablet mere end 1000 ABU agn op i hylderne – og de er vel at mærke alle fremstillet i Sverige. En af perlerne er firmaet allerførste kunstagn, det specielle sakseblink til gedde.

Aksel og fire andre ABU nørder mø-

des et par gange om året. De har været så heldige at måtte gæste de store fabrikslokaler i Svängsta, før de snart bliver lukket i september 2025. Men det oprindelige gamle værksted – som indtil 2. Verdenskrig var indrettet til fremstilling af ure, vil sammen med ABU museet stadig være åbent for besøg også i fremtiden. I forbindelse med deres tidligere besøg havde de dedikerede grejsamlere fisket på ABUs private strækning af Mörrumsån og boet i den berømte ABU Stugan.

Til allersidst, før turen gik ud til Trend Å, spurgte jeg Aksel, om han endnu manglede noget i sin imponerende samling? »Ja da. Som samler bliver man aldrig færdig, og jeg ville grumme gerne lukke et par huller i samlingen, som for eksempel nogle ABU blink i den sjældne perlemorsfarve!«

Så er man ikke i tvivl om, at man har fundet frem til den rette adresse et sted i det mørke Jylland, når man står foran døren.

Gennem årene fremstillede ABU flere typer fluehjul som Delta og Diplomat.

Jubilæumskatalog fra 2001 ved siden af det allerførste beskedne Nap og Nytt fra 1948, der i dag sælges for flere tusinde kroner.

Samlingen er meget omfattende og rummer lige fra sjældne og eksklusive Ambassadeur samlerhjul til indkapslede børnefiskehjul.

Et mere end pænt udvalg af klassiske røde Ambassadeur hjul i meget fin stand. Og dette er blot et af skabene med disse smukke modeller.

Dette er vistnok det ældste kunstagn fremstillet af ABU i 1941, nemlig »Fiskedraget IDEAL- X« uden fiskekrog. Når gedden hugger, springer fjederen op og låser fiskens gab.

I årene mellem 1. og 2. Verdenskrig var ABU en af verdens førende fremstillere af taxametre. Ved udbruddet af 2. Verdenskrig blev man afskåret fra næsten alle markeder ude i verden og konkursen truede. Fremstilling af fiskegrej til det svenske hjemmemarked reddede firmaet, der siden blev en af klodens førende grejfabrikanter.

Det svenske flag over trappen med en lang række af klassiske stænger som Suecia, Atlantic og Caster.

En af perlerne i samlingen er originale tallerkner fra fabrikkens kantine i Svängsta.

Systematik og ordenssans skal til for at holde rede på den jättestore samling af ABU endegrej. Skabet til venstre rummer forskellige typer fiskehjul.

10 gode råd om genudsætning af fisk

Af Lars Østergaard Jensen

Som lystfisker skal man ofte genudsætte fisk, der enten er under mindstemålet eller har fredningstid på fangsttidspunktet. Nogle arter som snæbel og stalling er totalfredede. I de vestjyske vandløb er der indført fangstkvote for laks, så når kvoten er opbrugt, skal fangne laks straks genudsættes korrekt og skånsomt. Endelig er der flere og flere sportsfiskere, der udelukkende fisker efter catch & release-princippet og genudsætter alle fisk.

Biologerne hos DTU-Aqua og Danmarks Sportsfiskerforbund anbefaler disse følgende råd, så man undgår at stresser og skade fisken unødigt, så den har en stor chance for at overleve genudsætningen.

- Udtræt fisken så hurtigt som muligt, da den herved stresses mindst muligt. Af samme årsag bør man ikke anvende en for spinkel line, da det øger udtrætningsens varighed.
- Brug kun fangstnet, hvis det er absolut nødvendigt – og i givet fald et gumminet uden knuder i nettet.
- Sørg for, at hænderne er våde eller benyt våde bomulds-handsker, når fisken håndteres. Rør fisken mindst muligt.
- Løsn kroge med en krogløser – helst uden at løfte fisken op over vandet.
- Brug kroge uden modhage. Modhagen kan nemt klemmes ned mod krogskafte med en tang. Brug ikke rustfri kroge, da fisken har sværere ved at afstøde dem end kroge, der kan ruste.
- Er fisken kroget i svælget eller gællerne, og bløder den kraftigt fra krogsåret, bør den aflives, da chancen for at den kan overleve genudsætningen er mikroskopisk. Bløder den dybt krogede fisk ikke, klippes line tæt ved krogen. Ved fiskeri med orm skal man være særligt opmærksom, da fisken ofte bliver kroget dybere og derfor generelt har en lavere overlevelse end fisk fanget med kunstagn.
- Undgå at presse hårdt på fiskens bug, da det kan skade den indre organer.
- Løft ikke fisken op af vandet. Et billede af fisken kan eventuelt tages, mens fisken befinder sig i overfladen, eller den kan løftes op et kort øjeblik, mens billedet tager. Løft ikke fisken op i halen. Husk at laks ikke må tages ud af vandet i laksevandløbene.
- I frostvejr bør man passe specielt på med ikke at løfte fisken op af vandet, da den kan få skader på øjnene.
- Laks og havørreder bør ikke genudsættes, hvis vandets temperatur er over 18°C. Da er der nemlig en meget lille sandsynlighed for, at de kan overleve. Dette gælder primært i ferskvand, da der på kysten ofte vil være køligere vand, hvor fisken kan komme sig.

Forskere forventer opgang af pukkellaks denne sommer

Nyt fra
DTU
Aqua

Af Finn Sivebæk, Einar Eg Nielsen og Lars Magnus Wulff Jacobsen, DTU Aqua.
Institut for Akvatiske Ressourcer

I 2025 forventer forskere, at pukkellaks vil vandre fra havet og op i nogle af de danske vandløb. Hvis du fanger en pukkellaks, vil DTU Aqua gerne vide det. I Norge forventer Miljødirektoratet i sommeren 2025 meget store mængder af denne uønskede pukkellaks både i fjordene og i elvene.

Pukkellaks er en stillehavslaks, der ikke er naturligt hjemmehørende i Danmark og de øvrige nordiske lande. Den er kommet til Europa via udsætninger i Rusland fra 1950'erne. Siden har pukkellaksen spredt sig til flere lande, herunder Norge, Island og Danmark.

Pukkellaksen har en toårig livscyklus, hvilket betyder, at den gyder og dør efter to år. Derfor ses der kun pukkellaks i de danske vandløb i ulige år. I 2023 var der en meget stor forekomst af pukkellaks i Norge, og det forventes der også at være i 2025. I 2023 blev der også fanget pukkellaks i danske vandløb.

Forskere fra DTU Aqua vurderer, at der med stor sandsynlighed kan komme en indvandring af pukkellaks til danske vandløb i 2025.

Forekomst af pukkellaks i danske vandløb

Pukkellaksen er ikke en almindelig gæst i de danske vandløb, men den er blevet observeret i flere forskellige vandløb de senere år. I 2017 blev den observeret i otte forskellige vandløb, og i 2021 blev den fanget i Varde Å, Sneum Å, Skjern Å og Sæby Å.

Det er især i de vestjyske vandløb, at pukkellaksen er blevet observeret, men den kan også forekomme i andre vandløb rundt om i landet. Det er endnu uvist, hvor stor en bestand af pukkellaks der er i de danske vandløb, og om den gyder her, men det er vigtigt at være opmærksom på den, da den kan have en negativ indvirkning på de naturlige økosystemer.

Hvis du fanger en pukkellaks

Hvis du fanger en pukkellaks, bør du aflevere den og tage den med hjem, evt. som spisefisk. Der er ikke mindstemål eller fredningstid på pukkellaks, da den ikke er naturligt hjemmehørende i Danmark.

Det er vigtigt at være opmærksom på forekomst af pukkellaks og indrapportere det til DTU Aqua. På den måde er du med til at bidrage med mere viden om pukkellaks i danske farvande og vandløb.

Indrapportering af fangst af pukkellaks i danske farvande, fjorde og vandløb

DTU Aqua vil gerne have oplysninger, hvis du har fanget pukkellaks i Danmark i 2025.

Oplysningerne er vigtige i overvågningen af artens forekomst i danske vandløb og farvande.

Oplysningerne kan sendes på mail til DTU Aqua

Pukkellaks fanget i 2017 af Torben Hansen i Brede Å.

På sin hjemmeside *FRANKFISKER – Fiskeoplevelser med FANGSTGARANTI* – berettede Frank Sjøgren om en fisketur ud på Nordsøen efter kulmule i 2019.

Kulmulejagt med Fangstgaranti

Af Frank Sjøgren

Kulmulen træffes i Nordsøen, når makrellen er der, så fra slut maj til slut september er der rigtig gode chancer for at fange kulmuler – hvis man altså fisker rigtigt efter dem!

Kulmulen har sikkert fået sit navn efter, at dens mund og munddele er næsten sorte som kul. Og fisken, der vel nærmest kan betegnes som en blanding af en makrel og en torsk, er uden skægtråde, langstrakt som sejen med sølvskinnende sider og en mund, som nærmest minder om hajens med sylespidse, trekantede tænder, der kan skydes ud af munden og totalt flænse byttet, der primært består af makrel – og i værste fald – en uheldig lystfiskers hånd! Når kul-

mulen er landet, skal man i alle tilfælde have stor respekt for de skarpe tænder, der meget let skærer sig gennem hud og det, der er værre.

Kulmulen kan opnå en længde på op til ca. 120 cm og ca. 10 kg, men fisk på mellem 1½ og 5 kilo er mest almindelige. Kødet er utroligt velsmagende og falder nærmest af i flager efter tilberedning. Fisken er meget let fordærlig, og den skal derfor renses og køles ned hurtigst muligt efter fangst. Den er en ivrig

natjæger og jager i mørket efter makrellerne, der optræder i enorme stimer på denne årstid. Det er dog i dagtimerne, at kulmulen jages af lystfiskerne, og her opholder den sig forholdsvis passivt, så der skal lokkes godt for at få den til at bide.

Skipper Per Jensen på M/S Bodil er en person, der brænder for lystfiskeri, og han går ofte utraditionelle veje for at fange andre arter end de torsk, som de fleste tager på Nordsøen efter. Således har hans båd adskillige arter som bl.a. havtaske, sildehaj, grønlandshaj og flere andre hajararter på samvittigheden! Så det var ham, jeg tog med på turen her, hvor billederne er fra.

Sejlture til Norge, Den Engelske Kanal og andre eksotiske steder er derfor ikke ualmindelige for Per og båden.

Per er pioner på kulmulefiskeri herude, og hvor andre både kun meget sjældent og rent tilfældigt fanger en enkelt fisk, så fanger Per næsten altid flere fisk på hver tur.

Kulmulerne hugger nemlig ikke på pirke, som torsk og lange. De skal lokkes med makrelfileter, sildefileter eller hornfiskestrimler. Makrel er topagn. Langt hovedparten af kulmulerne blev fanget på efterhængere. Det vil sige, at pirkens trekrog var fjernet, og at der i stedet var bundet ½ meter 1,0 mm line i enden, hvor der sad en eller to enkeltkroge str. 3/0-6/0, eventuelt med en sprutte på. Herpå satte man en fed ma-

krelfilet eller en hel mindre makrel. Her efter var det bare at smide agnene ned på bunden, når skipper ringede os ned – oftest på grusbund, og så skulle man ellers bare trække agnen langsomt hen over bunden, til man fisk hug.

Metoden gav naturligvis en del »fejlhug«, da andre fiskearter også lod sig friste af de mange velduftende agn, og blandt fangsterne var bl.a. en masse torsk, lange, grå knurhaner og sågar også en flot havkat på knap 5 kilo!

Kulmulen huggede ofte med små ryk som en mindre torsk, og så skulle den lige have tid til at sluges agnen et par sekunder. Derefter var det bare at give et godt tilslag og trække de velfightende fisk op til gafning. På båden blev der de første mange timer fanget i alt 10 kulmuler, hvoraf Morten, min fiskekammerat fra TV, fik to omkring 2 kilo, og jeg selv fik en på 86 cm og 4,2 kilo. Det var således ikke alle på båden, der fik kulmuler, men heller ikke alle, der fiskede med agn, så de var nok lidt selv ude om det. Der skal agn på krogen, hvis man vil fange kulmuler! Fiskeriet var altså tålmodighedsfiskeri!

Et stykke over middag blæste det op, og strømmen blev for kraftig til drivfisker efter mulerne, så skipper satte kursen efter nogle nærliggende vrage, hvor vi sluttede en herlig dag af med at fange torsk og makreller, så det sprøjtede om ørerne!

Se udsendelsen via dette link:

<https://www.youtube.com/watch?v=xGR4wpT43nQ>

Den mystiske kulmule

Af Lars Østergaard Jensen

Indtil for ikke så mange år siden havde kun få danske lystfiskere stiftet bekendtskab med kulmulen. Den har to rygfinner og dens mund er stor og sort indvendigt med mange spidse tænder.

Chancen for at fange en af den op til 15 kilo tunge kulmule er øget, da arten de senere år er rykket mod nord på grund af den stigende havtemperatur i Nordøen og Atlanterhavet ud for Norge. Og det drejer sig vel at mærke om store eksemplarer, fortæller havbiologerne. Kulmulen er en vigtig fiskeart for erhvervsfiskerne i Middelhavet og ud for Spaniens og Frankrigs Atlanterhavskyst.

Kulmulen har store lysfølsomme øjne og tilbringer dagen nede i 70 til 400 meters dybde. Om natten eller på overskyede dage søger kulmulen i stimer op i vandsøjlen på jagt efter sild, sardiner, andre mindre torskearter og blæksprutter.

Kulmulen jager pelagisk og kan fanges både med pirk som med ophænger

og agnfisk. Og gerne på en stor agn. Hvor der fanges en kulmule, er der gerne chance for flere. Sidst i 1950'erne fangede danske lystfiskere en del store kulmuler op til 13 kilo nord for Skagen nede på 50-60 meter vand, fortalte den kendte danske havfisker Jens Ploug Hansen, som selv har fanget to på 7 og 9 kilo ud for det vestlige Irland. Han anbefalede, at man satsede på fiskeri om natten, fordi kulmulen jager pelagisk på den tid af døgnet.

Enkelte erhvervsfisker herhjemme, på Irland og i Norge samt Sverige har gennem generationer opsøgt og fisket målrettet efter kulmule, fortæller en havbiolog, som dog ikke kan forklare, hvad der præcist kendetegner disse fangstpladser.

Akvariefoto af en kulmule. Foto: Erling Svenssen/Norwegian Institut of Marine Research.

Stor kulmule på 12,5 kilo fanget af den norske sportsfisker Johan Trosdahl i Nordfjorden. Foto bragt med tilladelse af Seeberg AS.

Sjovt nok blev den svenske sportsfiskerrekord fanget i Kattegat på pladsen, Kummelbanken, kummel er nemlig kulmulens svenske navn!

Jeg kender en irsk lystfiskerskipper, som nu og da har taget specielt interesserede danske sportsfiskere ud til en position meget langt ude til havs nær kontinentalsoklen, hvor det er lykkedes at fange pæne eksemplarer af den sjove og velmagende fisk med det lidt underlige udseende.

Herhjemme har den velrenommerede turbådsskipper Jens Peter Jensen i Thyborøn arrangeret ture med målrettet fiskeri efter kulmule.

KULMULE-REKORDER

Danmark

Dansk rekord er 13,500 kilo fanget af Søren Arenvig Andersen den 23. juli 2020.

Norge

14,550 kilo fanget af Tore Jan Skeie i Boknafjorden den 15. april 2018. Fiskens norske navn er lysing.

Sverige

11,82 kilo fanget af Kurt Wester den 24. juni 1970 på Kummelbanken i Kattegat. Fiskens svenske navn er kummel.

Høststallinger

Af Lars Østergaard Jensen

En mørk efterårsdag i det mørke Vestjylland trak vårfluerne v-spor i åens overflade og lokkede en lille stime stallinger op fra bunden. To af dem blev lokket i fælden af en lille rakkelhane tørflue, men slap med skrækken og genudsat. En mindre heldig bækørred blev lagt på Lit de Parade i lyngen for siden at blive serveret med et glas perlende tysk hvidvin hjemme hos fluefiskeren.

Når sensommeren stille og roligt glider over i efteråret, bliver der længere mellem åens bækørreder, som langsomt trækker opstrøms mod gydepladser. Mest mindre og ikke gydemodne ørreder ringer fortsat i overfladen på varme dage efter de sidste klækkende døgnfluer og vårfluer. De fleste tørfluefiskere indstiller derfor anstrengelserne, pakker fiskestængerne ned og fluebindeværktøjet ud.

I mange jyske vandløb med stallinger kan fluefiskeriet dog snildt forlænges – vel og mærke som catch and release

og selvklart uden modhager – helt op til åerne lukker. De flotte stallinger er netop da i topform og æder på livet løs før vinterens smalhals. Ja, faktisk regner man i andre lande nord og syd for os efteråret for højsæson for de elegante fisk, så længe vejrguderne ellers spiller med.

På disse vidunderlige stille efterårsdage med en høj koboltblå himmel og varmt vejr udenfor skyggerne, hvor tiden synes at være sat i stå og vinteren stadig forekommer langt borte, kan man med tørfluerne stadig rende ind i pæne klækninger af årets sidste døgnfluer, hvis anden eller generation gerne er lidt mindre end forårets og sommerens generationen, så man skal huske at medbringe fluemønstre bundet på en krogstørrelse et eller to mindre end for nogle måneder siden.

Som et dun på vandet

Efter en kold nat varer det gerne nogle

timer, før døgnfluerne rører på sig. Det bedste fiskeri har man altså hen på eftermiddagen. Er vandet dertil klart, kan fiskene dog være mere end svære at overliste, hvis man ikke præsenterer fluerne som et dun på vandet for enden af et langt og ganske tyndt forfang.

Står fiskene nede i et dybt hul, skal man huske at lægge tørfluen et forsvarligt stykke ovenfor sidste ring, da stallingen har sin standplads længere oppe i åen. Når fisken herfra ser et insekt eller din flue på overfladen, stiller den sine brystfinner således, at strømmens pres fører fisken med strømmen og op mod overfladen og fluen. Efter at have snuppet insekten op overfladen, dykker stallingen ned igen og svømmer tilbage mod strømmen og ned til standpladsen.

En stor stalling sættes tilbage.

Har der aftenen forinden været en massiv klækning af døgnfluer, kan man om morgenen se døde døgnflue-hunner med drive med strømmen med udfoldede vinger – mange bliver fanget i bagvandet bag trærødder og andet – og her kan fiskene i fred og ro mæske sig i de afsjælede insekter.

De nemme vårfluer

Selv langt ind i efteråret kan man observere mange vårfluer langs, på og over åen. De sværmer som regel sidst på dagen eller pisker rundt på overfladen som nødlandede natsværmere og trækker deres karakteristiske V-formede hækbølger efter sig på vandet. Og stallingerne knuselsker disse klumpedumpede-klodsede insekter, der er nemme at fange og udgør en god mundfuld. Af samme grund er vi fluefiskere også vilde med vårfluer – og specielt de mindre øvede fluefiskere – vil fange flere fisk med vådflueimitationer af den

En vårfluelarve gemmer sig i sit hus af småkviste.

En lille vårflue.

Den svenske Rakkelhane er nem at binde og en meget effektiv efterlingning af en vårflue, der bakser rundt på vandet.

enkle grund, at disse fluemønstre gerne må streame og larme i vandets overflade og efterligne forbillederne.

Opstrøms eller nedstrøms nymfefiskeri

Mange dage spejder man dog forgæves efter ringende fisk. Så er tiden inde til at prøve med en dybt fisket nymflue, som – alt efter forholdene – enten fiskes opstrøms eller nedstrøms vandløbet.

I smalle og mindre åer foretrækker jeg opstrøms-fiskeri med flydende flueliner, mens nedstrøms-fiskeri med en synkende flueline passer mit temperament bedre i mellemstore og dybere vandløb.

Fluevalget? Ja, den gode gamle hareøre-nymfe bundet med et lille messinghovede går man næsten aldrig fejl af, men man skal passe på med at afpasse krogstørrelsen efter vandets klarhed. Andre – og sikkert bedre fluefiskere end jeg – sværger til andre, mere imiterende og vellignende fluemønstre – men mange gange vil en klassisk vådflue som Red Tag fisket i let uklart vand med en hurtigt synkende flueline være lige så fangende.

Stallingerne foretrækker af en eller anden grund ofte en hackle- eller

Fem forskellige tangloppe- og nymfe-fluer. Nederst to let bundne spiderfluer.

palmerbundet frem for en vådflue med vinger. I klart vejr og vand foretrækker jeg en lille spiderflue som den uanselige Partridge & Orange bundet på en krogstørrelse 14 eller mindre.

Måske efterårets allerbedste flue

Efterhånden som kulden indfinder sig i oktober kommer det klassiske nedstrøms vådfluefiskeri med synkeliner til sin ret. Og denne fiskemetode behøver slet ikke være så kedelig, som mange fra tørfluefiskeriets menighed tror og fremstiller det.

I typiske efterårsvejr, hvor vinden siver plantagens graner og hyler i gamle vestjyske transformatorhuse, er det gammeldags vådfluefiskeri det eneste rigtige. Den tynde, hurtigt synkende vådflueliner skærer med rigtig kasteteknik som en kniv gennem vinden og fører fluen rask ned til fiskene, der står gemt nede ved bunden. Her provianterer de

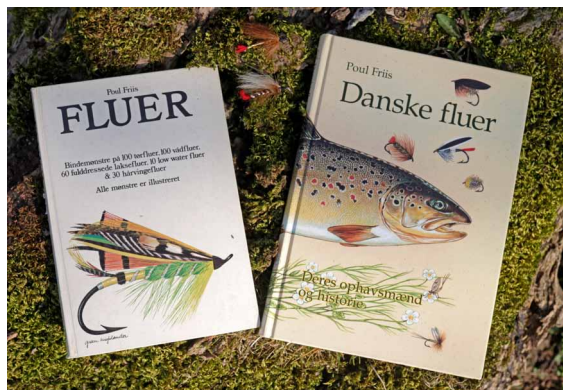
på åens ferskvandstanglopper, vådfluelarver og nymfer. Men stallingen er også genetisk kodet til at æde ørredernes rognkugler, der går tabt under gydnin-gen. For mit vedkommende sidder der ofte en lille Red Tag Palmer vådflue for enden af mit forfang de sidste uger af sæsonen – og nogle dage kaster stallingerne, bækørrederne og havørrederne sig nærmest uhæmmet over fluen med den røde uldhale – der næsten perfekt illuderer et forlist ørredrogn!

To uundværlige danske bibler for fluebindere

Af Lars Østergaard Jensen

I gennem tiderne er der i Danmark skrevet og udgivet mange fine bøger om sportsfiskeri. To af de smukkeste og mest informative om fluebinding blev skrevet og illustreret af fluefiskeren, fluebinderen og grafikerer Poul Friis fra Horsens. Begge bøger er desværre udsolgte, men kommer nu og da til salg på nettet eller hos bogantikvariater. Man kan dog også prøve at bestille dem hjem fra biblioteket.

I 1969 udkom hans første bog »Fluer« på Chr. Erichsens forlag. Bogens forside prydes af en meget smuk farvetegning med laksefluen Green Highlander som motiv. Nok den flotteste dansk illustration af en flue.

Bogen bringer bindemønstre på 100 tørfluer, 100 vådfluer, 60 fulddressede laksefluer, 10 low water fluer og 30 hårvingefluer alle gengivet med fine stregtegninger – desværre kun i sort streg, for på det tidspunkt havde det nok været en mere end bekostelig affære for forlaget at trykke alle 300 fluemønstre i farve. Der er tale om engelske, irske og amerikanske fluemønstre, men også enkelte danske fluer som Smedens og Skjærns Fancy.

Bogen udkom på lige det rette tids-

punkt for mit vedkommende, som dengang netop havde kastet sig over fluebindingen. Bogen indeholder desuden en liste over fremmedord og fagudtryk, en adresseliste på daværende forhandlere af bindematerialer samt en kort fortegnelse over 4 danske og en svensk bøger fra denne tid.

I 2005 udgav Poul Friis for egen regning »Danske Fluer«, der må betegnes som en hjørnesten i dansk lystfisker litteratur og en bibel for fluebindere. Dette mesterværk er hele vejen igennem illustreret med hans fornemme farvetegninger og indeholder bindemønstre på 77 danske fluer.

Forfatteren har ydermere dykket ned i historierne bag fluernes tilblivelse og skrevet om fluebinderen bag de mange mønstre. Bogen beskriver både gamle klassiske og nyere fluer som Johannes Laursens vådflue Høstrup til Karup Å, Steen Ulnits' Juletræet og ikke mindst den komplette serie af Olav Krogsgaard berømte flueserie af samme navn med tegninger af hver flue. Med dette værk begik Poul Friis et mesterværk, som der vil stå ry om mange år fremover.

Bruger du Facebook?

Så find Sønderjysk Sportsfisker Forening og følg os derinde for nyheder og meget andet

FISK PÅ KROGEN

FISKEGREJ TIL BILLIGE PENGE

fiskpaakrogen.dk

HALLMANN

SE BEDRE • LEV BEDRE

find flere butikker: www.optik-hallmann.com

V/ PETER TRAMM • FABRIKSVEJ 11 • 6500 VOJENS • TLF. 74 54 10 29

**Skrot din gamle bil
og få kontanter med hjem...**

Vi gi'r 3.500,-

Krogh's Autoophug

Udsigtsvejen 19 • 6510 Gram
Telefon 74 82 27 99 • www.kroghs-autoophug.dk

HT AUTOCENTER ER BLEVET TIL OVE'S AUTO

Vi er flyttet i nye lokaler og har skiftet navn til Ove's Auto. Du vil stadig få den samme gode service og vi reparerer stadig alle biler, uanset mærke og årgang – også i garanti-perioden på helt nye biler.

Vi glæder os til at servicere dig og din bil i vores nye lokaler!

OVE'S AUTO APS

Ørderup Kirkevej 45 Tlf.: 74 83 23 23
6520 Toftlund www.oves-auto.dk

AutoPartner – For en sikkerheds skyld

DEADLINE
Lystfisker nr. 80
25. oktober 2025

HT Autocenter

Dit Automester værksted og Antirustcenter i Sønderjylland

UNDERVOGNSBEHANDLING Vi tilbyder livslang garanti !

Se mere på:
www.arnumautomester.dk

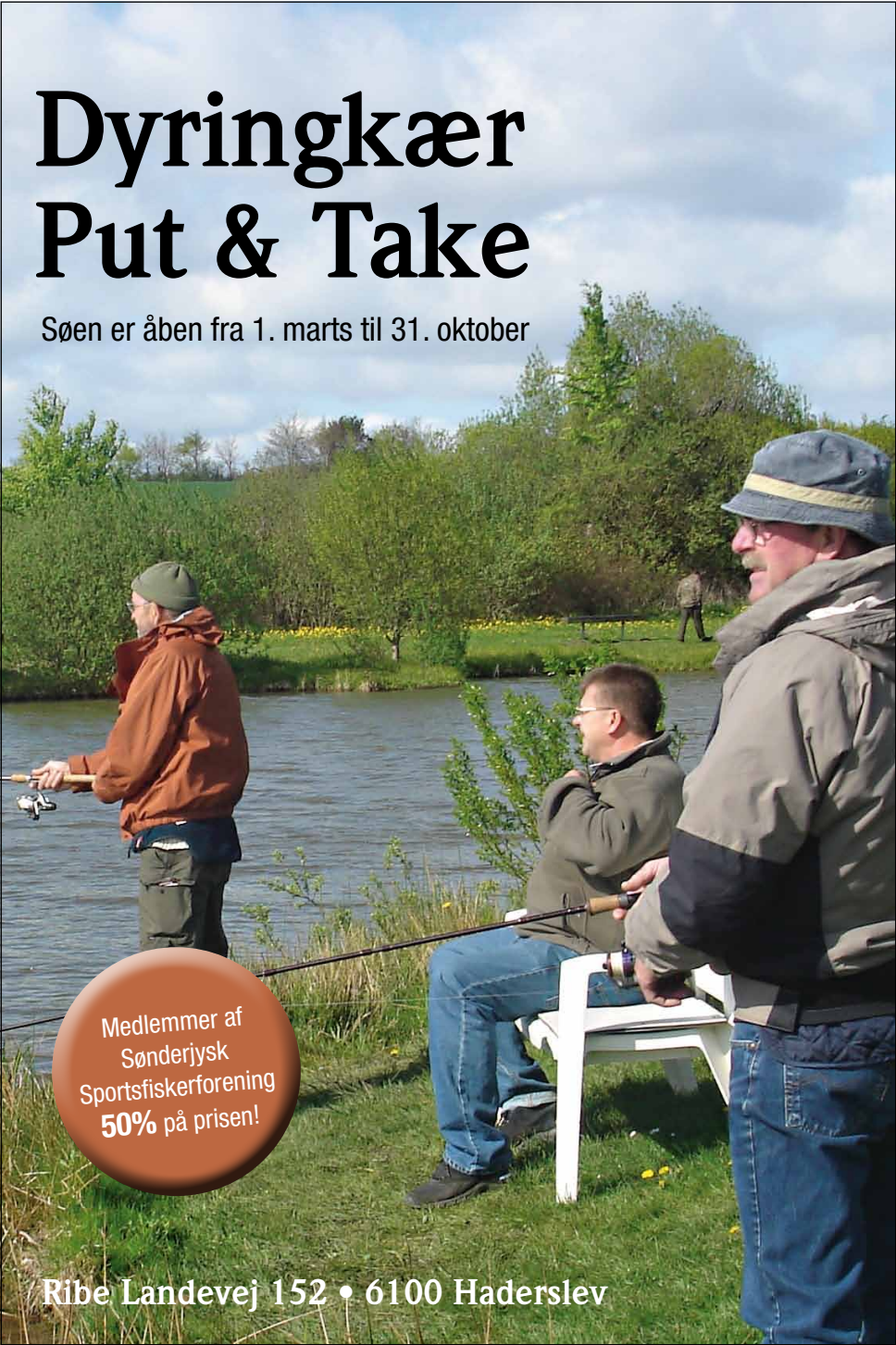
AutoMester®

HT Autocenter
Stensbækvej 13A • Arnum • 6510 Gram
Tlf.: 74 82 65 00

Dyringkær Put & Take

Søen er åben fra 1. marts til 31. oktober

Medlemmer af
Sønderjysk
Sportsfiskerforening
50% på prisen!

Ribe Landevej 152 • 6100 Haderslev